

Havhesten
E.M. Ekkerøy AS
Skogholtet 9
9600 VADSØ

Org.nr. NO 980 510 255 MVA
Telefon 995 05 793
E-mail: havhesten@ekkeroy.no
Web: www.ekkeroy.no

Vadsø, 30.09.2020.

kystsoneplan@svk.no
Sør-Varanger kommune
Postboks 406

9915 KIRKENES

MERKNADER TIL PLANPROGRAM FOR UTARBEIDING AV KYSTSONEPLAN FOR VARANGER

Vår reiselivsbedrift er basert i det tradisjonsrike fiskeværet Ekkerøy på nordsiden av Varangerfjorden. Her har vi siden 1999 bygd opp vår virksomhet ved at vi kjøpte et av de gamle fiskebrukene på stedet. Over de påfølgende årene har vi gjennomført omfattende restaurering/fornyning av kaianlegg og rorbuer. Rorbuene er restaurert og utleies for overnatting til turister og det gamle fiskebruket ute på kaia er ombygd til sommerrestauranten Havhesten. Fornyingsarbeidet med det store kaianlegget har krevd mye oss, men vi har også fått finansiell støtte fra Kulturminnefondet, Stiftelsen UNI og Innovasjon Norge.

Maten som serveres på Havhesten er basert på lokale råvarer. Etter som vi betegner Havhesten som en fiskerestaurant, så har vi det privilegium å kunne hente råstoffet til en meget variert meny fra den fiskerike Varangerfjorden. Havhesten har en signalrett som heter «Fisquesuppe Varanger», som er basert på fiskekraft fra ulike fiskeslag fra Varangerfjorden og hvor hovedingrediensen er fiskebiter med **villaks** (ikke oppdrettslaks), som er kjøpt direkte fra lokale **sjølaksefiskere**. I tillegg inneholder fiskesuppa fiskebiter av torsk, sei og andre fiskeslag som er fisket en 10 minutters båttur fra kaia hvor Havhesten ligger. Fisken kan vi kjøpe av lokale fiskere eller vi kan dra ut selv når vi har tid. På denne måten kan vi variere med flyndre fra sandgrunnene rundt Ekkerøy, det samme gjelder for kveite, steinbit og hyse.

Ut over dette er Varangerfjorden hjemstavn for kongekrabben, som vi får kjøpt i fra krabbemottak i Bugøynes eller i Vardø og som vi kan lage sjeldne retter av til våre gjester.

Turistene som vi lever av, er ikke bare fra Norge og Norden, men fra hele øvrige Europa; tyskere, franskmenn, italienere, belgiere, nederlendere, engelskmenn, russere, spanjoler, samt USA og Asia. Sommerrestauranten har hatt åpent i 19 sesonger, kun i 2 sesonger måtte vi ha stengt på grunn av at det ble gjort restaureringsarbeider på kaia der restauranten ligger.

Våre gjester setter pris på å kunne spise velsmakende retter basert på kortreist mat og å kunne ha gode naturopplevelser med en levende og fiskerik Varangerfjord og levende og rikt fugleliv i sjøen langs nordsiden av fjorden.

Vi har sett på kystsoneplanen for Vadsø kommune som ble vedtatt i 2002, hvor det er avsatt områder til akvakultur (A), det er området ved Krampen, Salttjern, Paddeby og Klubben. I praksis betyr akvakultur at arealene, bortsett fra Klubben, er avsatt til oppdrettsanlegg for laks. På oss virker det som egnetheten for oppdrett i disse områdene har vært svært lemfeldig vurdert.

Vi ser derfor fram til at et forslag til ny kystsoneplan vil bli basert på grundige undersøkelser og

vurderinger. Vi har i denne sammenheng følgende merknader og innspill til planarbeidet som nå skal gjøres:

1. Det bør gjøres en egen utredning i hvilken grad avsetting av arealer til oppdrettsvirksomhet lar seg kombinere med dagens og framtidige satsninger på turisme langs kystlinjen på nordsiden av Varangerfjorden. Turismen her er basert på uberørt natur og med et meget rikt fugleliv som er kjent langt nede i Europa. Dette kan også sammenholdes med at dette allerede er fulgt opp nasjonalt, med etableringen av nasjonal turistvei mellom Varangerbotn og Hamningberg og med etableringen av Varangerhalvøya nasjonalpark. Det bør også engasjeres spesialistmiljøer som kan utrede mulige skadelige effekter som en eventuell oppdrettsvirksomhet vil kunne ha på det rike fuglelivet på nordsiden av Varangerfjorden.
2. Kysten langs nordsiden av Varangerfjorden er svært forskjellig fra sørsiden, ved at det er langgrunt, f.eks. er dybden ved Ekkerøy, Golnes, Krampenes 20-30 meter, det samme gjelder for området ved Paddeby og til dels ved Saltjern. Vi foreslår derfor at det innhentes og presenteres erfaringsdata fra andre steder i landet om de skadelige virkningene det har at guano fra oppdrettsvirksomhet kan dumpes rett på havbunnen på grunt vann. Særlig relatert til om annen fisk blir uspiselig når den beiter på overskudds for-pellets som daler gjennom laksenøtene og ned på bunnen. Disse undersøkelsene bør sammenstilles mot forholdene på nordsiden av Varangerfjorden med gjennomgående grunne dybder.

Det bør gjennomføres intervjuer av lokale fiskere som har fått sei, torsk o.l. som har beitet i nærheten av oppdrettsanlegg på sørsiden av Varangerfjorden.

3. Vi foreslår at det gjøres en egen undersøkelse om hvilken effekt en eventuell etablering av oppdrettsvirksomhet vil ha på næringen som sjølaksefiskere representerer. I hvilken grad må de oppgi sin næringsvei og hva har det å si for den historiske til dels samiskbaserte delen av virksomheten. Det bør også kartlegges hvilken grad turistbedrifter som baserer seg på å kjøpe villaks, blir berørt.
4. Vi regner med at andre aktører vil fokusere nærmere på de skadelige effekter som eventuelle oppdrettsanlegg på nordsiden av Varangerfjorden vil ha for villaksen og da særlig med hensyn på lakseelvne VestreJakobselva, Skallelva og Komagelva. Dette med bakgrunn av at oppdrettsnæringen tydeligvis har noen uoverstigelige problemer: omfattende rømming, omfattende problemer med lakselus, omfattende problemer med forøpling av naturen (jfr. pkt.2), omfattende problemer med dødelighet og dyremishandling av såkalt «rensefisk». Her brukes det bl.a. rognkjeks som har et svært spesielt livsmønster for å beskytte rognen; det er en liten tragedie i seg selv at levende individer behandles på en slik måte. Vi som møter turister fra hele verden kan ikke lyve om en slik kynisme, når slike ting kommer på banen; enkelte turister er nemlig svært vel informert om hva som foregår og er svært undrende.
5. Vi har merket oss at det i planprogrammet er lagt opp til at når det gjelder høringer som involverer allmenheten, så legges det konsekvent opp til at det skal skje i tidsrommet sommerferie - tidlig høst, hvor det jo selvsagt er vanskeligst for folk å samles og diskutere saken.

Det skjedde nå sist ved at høringsfristen for planprogrammet er satt til 30. september 2020. Så vidt vi vet ble eneste offentlige informasjonsmøtet i Vadsø avholdt uannonsert den 28. september 2020, to dager før høringsfristen går ut. Samme opplegg er valgt for høring og informasjonsmøter om det kommende utarbeidede planforslaget, som er lagt til perioden juni - august 2021. Det kan virke som man skal kjøre gjennom denne planen på stillest mulig måte. Dersom timeplanen for høringen ikke flyttes bort fra ferietiden, så må vi konstatere at det da vil foreligge et demokratisk problem i planprosessen.

6. Det synes åpenbart at kystsoneplanen for Vadsø som ble vedtatt i 2002, er basert på svært magre premisser. Slik sett er det positivt at det nå kan lages en ny og godt utredet kystsoneplan for Varangerfjorden. Vi foreslår derfor at ansvarlige for planarbeidet tar et initiativ til å framsette en anmodning til berørte kommuner om at kommunene gjør politiske vedtak om følgende:
- all utredning, planlegging eller vedtak om igangsetting av nye oppdrettsanlegg stoppes, fram til en ny kystsoneplan for Varangerfjorden er vedtatt.

Vennlig hilsen

Roald E. Hansen
Daglig leder/Styreleder
sign.

Lars Gunnar Hansen
Styremedlem
sign.